

ZAKON O MATIČNIM KNJIGAMA REPUBLIKE SRPSKE

Službeni Glasnik RS br. 111/09

I – OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se vrste i sadržina matičnih knjiga; nadležnost za njihovo vođenje i rješavanje u upravnom postupku; uslovi za obavljanje poslova matičara; način vođenja, čuvanja i obnavljanja matičnih knjiga; upis u matične knjige na osnovu isprava inostranog organa; vršenje uvida u matične knjige; vrste izvoda i izdavanje izvoda i uvjerenja na osnovu matičnih knjiga; nadzor nad primjenom propisa o matičnim knjigama i druga pitanja u vezi s vođenjem postupka koji prethodi upisu u matične knjige.

Član 2.

- (1) Matične knjige su osnovne službene evidencije o ličnom stanju građana.
- (2) O ličnom stanju građana vode se: matična knjiga rođenih, matična knjiga državljana, matična knjiga vjenčanih i matična knjiga umrlih (u daljem tekstu: matične knjige).
- (3) U matične knjige upisuju se činjenice rođenja, državljanstva, braka, smrti i druge zakonom predviđene činjenice i promjene u vezi s njima.

Član 3.

- (1) Matične knjige, izvodi iz matičnih knjiga i uvjerenja koja se izdaju na osnovu matičnih knjiga su javne isprave.
- (2) Podaci upisani u matične knjige i činjenice koje se njima dokazuju smatraju se istinitim dok se na zakonom propisan način ne dokaže suprotno.

Član 4.

- (1) Matične knjige vode se za matična područja.
- (2) Matično područje određuje skupština jedinice lokalne samouprave.
- (3) Skupština jedinice lokalne samouprave može odrediti da matično područje čini: dio naseljenog mjesta, jedno ili više naseljenih mjesta.

II – NADLEŽNOST

Član 5.

- (1) Vođenje matičnih knjiga i rješavanje u prvostepenom upravnom postupku u oblasti matičnih knjiga u nadležnosti su jedinica lokalne samouprave.
- (2) Poslove iz stava 1. ovog člana vrši nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

Član 6.

O žalbi protiv prvostepenog rješenja organa iz člana 5. stav 2. ovog zakona rješava Ministarstvo uprave i lokalne samouprave (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 7.

Matične knjige neposredno vodi za to posebno ovlašćeni službenik – matičar.

Član 8.

Matičar može biti lice koje ima srednju stručnu spremu – IV stepen društvenog smjera, položen stručni ispit za rad u organima uprave i položen poseban stručni ispit za matičara, kao uslov za dobijanje ovlašćenja za obavljanje poslova matičara.

Član 9.

(1) Poseban stručni ispit za matičara polaže se po programu koji donosi ministar uprave i lokalne samouprave (u daljem tekstu: ministar) i pred Komisijom za polaganje posebnog stručnog ispita (u daljem tekstu: Komisija).

(2) Komisiju iz stava 1. ovog člana imenuje ministar.

(3) Kandidatu koji položi stručni ispit iz stava 1. ovog člana Ministarstvo izdaje uvjerenje o položenom ispitu.

Član 10.

(1) Nakon položenog posebnog stručnog ispita iz člana 9. ovog zakona načelnik/gradonačelnik izdaje ovlašćenje iz člana 7. ovog zakona.

(2) O izdatim ovlašćenjima za obavljanje poslova matičara jedinice lokalne samouprave vode evidenciju.

Član 11.

(1) Matičar ima pravo i dužnost da se stručno usavršava i učestvuje u svim oblicima stručnog usavršavanja koje organizuje Ministarstvo ili jedinica lokalne samouprave.

(2) Program, sadržinu i oblik stručnog usavršavanja utvrđuje organ koji organizuje obuku.

III – VRSTE MATIČNIH KNJIGA

1. Matična knjiga rođenih

Član 12.

U matičnu knjigu rođenih upisuju se:

a) podaci o rođenju, i to: ime i prezime, pol djeteta, dan, mjesec, godina, čas i mjesto rođenja djeteta, jedinstveni matični broj građanina (u daljem tekstu: JMBG), državljanstvo, nacionalnost i vjeroispovijest,

b) podaci o roditeljima djeteta, i to: ime i prezime, ako su roditelji u braku i prezime prije zaključenja braka, JMBG roditelja, državljanstvo, prebivalište i adresa stana i

v) priznavanje i utvrđivanje očinstva i materinstva, pozakonjenje, usvojenje i prestanak usvojenja, starateljstvo i prestanak starateljstva, lišenje i vraćanje roditeljskog prava, produženje i prestanak produženja roditeljskog prava, zaključenje, prestanak i poništenje braka i oglašavanje braka nepostojećim, promjena imena i prezimena djeteta, promjena pola, promjena imena i prezimena roditelja, odnosno usvojioca, promjena državljanstva, smrt i proglašenje umrlim.

Član 13.

(1) Rođenje djeteta prijavljuje se usmeno ili pisano radi upisa u matičnu knjigu rođenih matičaru matičnog područja mjesta rođenja djeteta.

(2) Rođenje djeteta u saobraćajnom sredstvu u toku prevoza prijavljuje se matičaru matičnog područja mjesta gdje se putovanje majke završilo.

Član 14.

(1) Rođenje djeteta mora se prijaviti u roku od 15 dana od dana rođenja.

(2) Ako je dijete mrtvo rođeno van zdravstvene ustanove, rođenje se mora prijaviti u roku od 24 sata od rođenja djeteta, a ako to nije moguće najkasnije narednog dana. Ako taj dan nije radni dan, rođenje mrtvog djeteta mora se prijaviti najbližoj stanici policije.

Član 15.

(1) Rođenje djeteta u zdravstvenoj ustanovi dužna je prijaviti zdravstvena ustanova.

(2) Rođenje djeteta van zdravstvene ustanove dužan je da prijavi otac djeteta, a ako on nije u mogućnosti da to učini ili ako je nepoznat, rođenje djeteta dužan je da prijavi drugi član domaćinstva, odnosno lice u čijem stanu je dijete rođeno ili majka čim za to bude sposobna ili doktor medicine ili babica, ako su učestvovali pri porođaju, a ako ovih lica nema ili nisu u mogućnosti da rođenje djeteta prijave, rođenje je dužno da prijavi lice koje je saznalo za rođenje.

Član 16.

(1) Lica koja su po Zakonu o ličnom imenu („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 27/93 i 15/00) ovlašćena da određuju lično ime djeteta dužna su da radi upisa u matičnu knjigu rođenih prijave nadležnom matičaru lično ime djeteta najkasnije u roku od 30 dana od dana rođenja djeteta.

(2) Po sporazumu sa roditeljima, odnosno sa licem kome je povjereno staranje o djetetu, ime djeteta može da prijavi matičaru i drugo lice (punomoćnik). U tom slučaju u matičnu knjigu rođenih upisuje se i lično ime tog lica.

(3) Ako se lica iz stava 1. ovog člana ne sporazumiju o ličnom imenu djeteta, dužna su da o tome obavijeste nadležnog matičara, najkasnije u roku od 30 dana od dana rođenja djeteta. Matičar je dužan u daljem roku od 15 dana obavijestiti nadležni organ starateljstva o činjenici da djetetu nije određeno lično ime, da se roditelji nisu sporazumjeli o ličnom imenu djeteta ili da ga o istom nisu obavijestili.

(4) Nadležni organ starateljstva dužan je u roku od 15 dana od dana saznanja za činjenice iz stava 3. ovog člana, a radi zaštite prava i interesa djeteta, odrediti djetetu lično ime u skladu sa propisom iz stava 1. ovog člana.

Član 17.

Ako se lično ime djeteta sastoji od više riječi, lica iz člana 16. ovog zakona prilikom prijavljivanja ličnog imena djeteta matičaru dužna su dati izjavu kojim će se ličnim imenom djetete služiti u pravnom saobraćaju.

Član 18.

(1) Dijete čiji su roditelji nepoznati upisuje se u matičnu knjigu rođenih matičnog područja mjesta gdje je nađeno.

(2) Upis se vrši na osnovu rješenja nadležnog organa starateljstva koje se, zajedno sa zapisnikom, dostavlja nadležnom matičaru.

(3) Rješenje iz stava 2. ovog člana sadrži: ime, prezime i pol djeteta, dan, mjesec, godinu, sat i mjesto rođenja i državljanstvo djeteta. Kao mjesto rođenja upisuje se mjesto gdje je dijete nađeno.

(4) Državljanstvo djeteta čiji su roditelji nepoznati upisuje se u skladu sa propisima o državljanstvu Republike Srpske.

(5) Ako je dijete čiji su roditelji nepoznati usvojeno, podaci o usvojenju upisuju se u matičnu knjigu, na zahtjev usvojioca, na osnovu rješenja nadležnog organa starateljstva.

Član 19.

(1) Činjenica usvojenja upisuje se u matičnu knjigu na osnovu pravosnažnog rješenja organa starateljstva o potpunom ili nepotpunom usvojenju djeteta.

(2) Kod potpunog usvojenja djeteta u matičnu knjigu rođenih vrši se novi upis, u kome se podaci o usvojiocima upisuju kao podaci o roditeljima usvojenika. Rješenjem iz stava 1. ovog člana, istovremeno, poništava se raniji upis činjenice rođenja usvojenika.

Član 20.

(1) Činjenica rođenja za lice koje je državljanstvo Republike Srpske steklo prirođenjem (naturalizacijom), putem međunarodnog sporazuma i po drugom osnovu u skladu sa ranijim propisima upisuje se u matičnu knjigu rođenih prema mjestu prebivališta lica, a u slučaju da lice nema prebivalište u Republici Srpskoj, upis se vrši u matičnu knjigu rođenih koja se vodi u gradu Banjoj Luci.

(2) Činjenica rođenja za lice koje je državljanstvo Republike Srpske steklo prirođenjem (naturalizacijom) do 01.01.2000. godine upisuje se u matičnu knjigu rođenih matičnog područja gdje je upisana činjenica državljanstva.

(3) Upis činjenice rođenja za lice koje je rođeno u inostranstvu i kome je upisana činjenica državljanstva Republike Srpske, a nije upisana činjenica rođenja u matičnoj knjizi rođenih Republike Srpske, upisuje se u matičnu knjigu rođenih matičnog područja mjesta u kome je upisana činjenica državljanstva.

(4) Naknadni upis činjenice državljanstva za lice upisano u matičnu knjigu rođenih u Republici Srpskoj vrši se u knjigu gdje je upisana činjenica rođenja.

2. Matična knjiga državljana

Član 21.

(1) U matičnu knjigu državljana Republike Srpske upisuju se državljani BiH i Federacije BiH, kao i njihova djeca, koji su upisani u matične knjige rođenih u Federaciji BiH, a koji po osnovu prebivališta u

Republici Srpskoj, u skladu sa Zakonom o državljanstvu BiH i Zakonom o državljanstvu Republike Srpske, stiču pravo na državljanstvo Republike Srpske, odnosno pravo na promjenu entitetskog državljanstva.

(2) U matičnu knjigu državljana Republike Srpske upisuju se djeca rođena u Federaciji BiH koja državljanstvo stiču po porijeklu roditelja.

(3) Upis činjenice državljanstva Republike Srpske za lice iz stava 1. ovog člana vrši se u mjestu njegovog prebivališta, a organ koji je izvršio upis o toj činjenici obavještava nadležni organ Federacije BiH.

(4) Upis činjenice državljanstva Republike Srpske za djecu iz stava 2. ovog člana vrši se u mjestu prebivališta jednog od roditelja, a u slučaju da roditelji nemaju prebivalište u Republici Srpskoj upis se vrši u matičnoj knjizi državljana, koja se vodi u gradu Banjoj Luci.

3. Matična knjiga vjenčanih

Član 22.

Zaključenje braka upisuje se u matičnu knjigu vjenčanih koja se vodi za matično područje mjesta u kome je brak zaključen.

Član 23.

U matičnu knjigu vjenčanih upisuju se:

- a) podaci o zaključenju braka i to: ime i prezime supružnika; dan, mjesec, godina i mjesto zaključenja braka; dan, mjesec, godina i mjesto rođenja, JMBG, državljanstvo, nacionalnost, vjeroispovijest, prebivalište i adresa stana supružnika; izjava supružnika o njihovom prezimenu,
- b) ime i prezime roditelja supružnika, ime i prezime i prebivalište svjedoka pri zaključenju braka, ime i prezime službenog lica pred kojim je brak zaključen, ime i prezime matičara i ime i prezime tumača ako je pri sklapanju braka bio neophodan,
- v) promjena imena i prezimena supružnika,
- g) ime i prezime i prebivalište punomoćnika, ako pri zaključenju braka jednog supružnika zastupa punomoćnik i
- d) oglašavanje braka nepostojećim, poništenje braka i prestanak braka.

Član 24.

Presudu kojom se brak razvodi, oglašava nepostojećim ili poništava sud u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti presude dostavlja nadležnom matičaru radi upisa u matičnu knjigu rođenih i matičnu knjigu vjenčanih.

4. Matična knjiga umrlih

Član 25.

U matičnu knjigu umrlih upisuju se:

- a) podaci o smrti, i to: ime i prezime umrlog, njegovo prezime prije zaključenja braka, pol, dan, mjesec, godina, čas i mjesto smrti, dan, mjesec, godina i mjesto rođenja, JMBG, bračno stanje, državljanstvo, nacionalnost, vjeroispovijest, prebivalište i adresa stana,

b) ime i prezime supružnika umrlog i njegovo prezime prije zaključenja braka ako je umrli bio u braku, ime i prezime roditelja umrlog, ime i prezime i prebivalište lica koje je prijavilo smrt, odnosno naziv ustanove, ako je smrt prijavila ustanova, uzrok smrti i mjesto sahrane ukoliko su poznati i

v) proglašenje nestalog lica umrlim i podatak o smrti koji je dokazan u sudskom ili drugom zakonom propisanom postupku.

Član 26.

(1) Činjenica smrti prijavljuje se usmeno ili pisano radi upisa u matičnu knjigu umrlih matičaru matičnog područja mjesta gdje je smrt nastupila.

(2) Ako se ne zna gdje je smrt nastupila, činjenica smrti upisaće se u matičnu knjigu umrlih koja se vodi za matično područje mjesta gdje je leš nađen.

(3) Činjenica smrti koja je nastupila u saobraćajnom sredstvu u toku prevoza, kao i smrt koja je nastupila zbog saobraćajne nezgode na mjestu saobraćajne nezgode, upisuje se u matičnu knjigu koja se vodi za matično područje mjesta gdje se umrli sahranjuje.

(4) Ako se u slučaju iz stava 3. ovog člana lice koje je umrlo na teritoriji Republike Srpske sahranjuje u inostranstvu ili u drugom entitetu, odnosno Brčko Distriktu, po čijem zakonu matičar, na čijem matičnom području je mjesto sahrane, nije nadležan za upis činjenice smrti, činjenica smrti upisuje se u matičnom području mjesta gdje je smrt nastupila.

Član 27.

(1) Činjenica smrti mora se nadležnom matičaru prijaviti prije sahrane, a najkasnije u roku od osam dana od dana smrti, odnosno od dana nalaska leša umrlog lica.

(2) Sahrana umrlog lica, odnosno nađenog leša može se izvršiti i prije prijavljivanja činjenice smrti matičaru, na osnovu dozvole nadležnog organa jedinice lokalne samouprave, ako iz opravdanih razloga nije bilo moguće prijaviti činjenicu smrti matičaru.

Član 28.

(1) Činjenicu smrti dužni su da prijave članovi porodice, odnosno članovi domaćinstva sa kojim je umrli živio. Ako njih nema ili su u nemogućnosti da to učine, činjenicu smrti dužna su da prijave druga lica sa kojima je umrli živio ili drugi članovi porodice koji su saznali za smrt, odnosno lica u čijem je stanu smrt nastupila, ako nema ovih lica, činjenicu smrti dužno je prijaviti lice koje je prvo za smrt saznalo.

(2) Matičar je dužan, ako na bilo koji način sazna za činjenicu smrti koja nije prijavljena, da pokrene postupak za upis činjenice smrti u matičnu knjigu umrlih.

(3) Činjenicu smrti lica koje je umrlo u zdravstvenoj ustanovi, kasarni, kazneno-popravnoj ustanovi, hotelu, internatu ili drugoj ustanovi ili organizaciji – dužna je da prijavi ustanova ili organizacija u kojoj je lice umrlo.

(4) U slučaju nalaska leša čiji identitet nije utvrđen, činjenicu smrti dužan je da prijavi organ koji je sastavio zapisnik o nalasku leša.

Član 29.

(1) Činjenica smrti upisuje se na osnovu potvrde o smrti koju izdaje zdravstvena ustanova ili doktor medicine.

(2) Bez potvrde o smrti iz stava 1. ovog člana matičar ne smije upisati činjenicu smrti u matičnu knjigu.

(3) Činjenicu smrti nepoznatog lica matičar upisuje u matičnu knjigu na osnovu zapisnika o nalasku leša.

Član 30.

(1) Proglašenje nestalog lica umrlim i smrt dokazana u sudskom postupku upisuje se u matičnu knjigu umrlih na osnovu akta nadležnog organa.

(2) Nadležni organ dužan je akt iz stava 1. ovog člana dostaviti u roku od 15 dana od dana njegovog donošenja, odnosno pravosnažnosti matičaru matičnog područja mjesta na kome je bilo posljednje prebivalište umrlog.

(3) Izuzetno, porodica može zahtijevati upis u matičnu knjigu umrlih u mjestu boravišta porodice, uz navođenje razloga za takav upis.

(4) Ako je posljednje prebivalište umrlog bilo nepoznato ili je u inostranstvu, nadležni organ će akt iz stava 1. ovog člana dostaviti matičaru matičnog područja u mjestu rođenja umrlog, a ako je mjesto rođenja umrlog u inostranstvu, matičaru matičnog područja u sjedištu organa koji je donio akt.

(5) Akt nadležnog organa iz stava 1. sadrži sljedeće podatke o umrlom: ime i prezime umrlog, njegovo prezime prije zaključenja braka, ako je bio u braku, pol, dan, mjesec, godina, čas i mjesto smrti, dan, mjesec, godina i mjesto rođenja, JMBG, bračno stanje, državljanstvo, nacionalnost i vjeroispovijest, prebivalište i adresa stana, ime i prezime bračnog supružnika i njegovo prezime prije zaključenja braka, ako je umri bio u braku, ime i prezime roditelja umrlog.

IV – NAČIN VOĐENJA, ČUVANJA I OBNAVLJANJA MATIČNIH KNJIGA

Član 31.

Matične knjige vode se u dva primjerka, u papirnom i elektronskom obliku.

Član 32.

Podaci u matične knjige upisuju se na jednom od jezika i pisama koji su u službenoj upotrebi u Republici Srpskoj.

Član 33.

(1) Matične knjige zaključuje matičar po isteku kalendarske godine, a ovjerava funkcioner koji rukovodi tim organom ili lice koje on ovlasti, najkasnije u roku od 30 dana po isteku kalendarske godine.

(2) Izvornik matičnih knjiga čuva matičar.

(3) Izvornik i drugi primjerak matične knjige ne smiju se čuvati u istoj zgradi, moraju biti obezbijeđeni od svih vrsta oštećenja ili uništenja, kao i pristupa neovlašćenim licima.

Član 34.

(1) Matične knjige i spisi na osnovu kojih se vrši upis u matične knjige čine arhivsku građu.

(2) Matične knjige i spisi iz stava 1. ovog člana po isteku 100 godina od posljednjeg upisa zapisnički se predaju, kao arhivska građa, na čuvanje Arhivu Republike Srpske.

Član 35.

(1) Drugi primjerak matičnih knjiga vodi se u elektronskom obliku (u daljem tekstu: drugi primjerak).

(2) Drugi primjerak matične knjige za tekuću godinu vodi matičar ovlašten za vođenje prvog primjerka – izvornika matične knjige.

(3) Matičar, istovremeno sa upisom podataka u izvornik matične knjige, iste podatke unosi u drugi primjerak matične knjige.

Član 36.

(1) Drugi primjerak matičnih knjiga čuva Ministarstvo.

(2) Drugi primjerak matičnih knjiga dostavlja se Ministarstvu u elektronskom obliku, koji je identičan sa izvornikom, za prethodnu godinu najkasnije do 15. februara tekuće godine.

(3) Ministarstvo će podatke iz stava 2. ovog člana objediniti u Centralnu bazu podataka, a bliže odredbe o korištenju podataka iz Centralne baze, odnosno iz drugog primjerka matičnih knjiga, propisuje uredbom Vlada Republike Srpske.

Član 37.

(1) Matičar upisuje u matičnu knjigu samo one činjenice i podatke koji su mu prijavljeni, odnosno koje sadrži akt nadležnog organa.

(2) U prijavi za upis u matičnu knjigu moraju se navesti istiniti podaci.

Član 38.

Nadležni organ dužan je odluku, odnosno drugi odgovarajući akt o činjenicama i promjenama u vezi sa činjenicama koje se upisuju u matične knjige kao naknadni upisi i pribilješke, dostaviti nadležnom matičaru u roku od 15 dana od dana kada je odluka postala pravosnažna, odnosno od dana kada je odgovarajući akt sačinjen.

Član 39.

(1) Ako matičnu knjigu u koju se upisuje naknadni upis, vodi drugi matičar, matičar koji je izvršio upis dužan je odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana izvršenog upisa dostaviti izvod iz matične knjige o izvršenom upisu matičaru koji vodi matičnu knjigu u koju se upisuje naknadni upis.

(2) Ako matičar koji je izvršio upis vodi i matičnu knjigu u koju se upisuje naknadni upis, dužan je naknadni upis unijeti odmah, a najkasnije sljedećeg radnog dana.

(3) Ako se matična knjiga u koju treba unijeti naknadni upis vodi u inostranstvu, matičar koji je izvršio upis dužan je dostaviti u roku iz stava 1. ovog člana izvod iz matične knjige o izvršenom upisu nadležnom inostranom organu diplomatskim putem.

Član 40.

(1) Matičar je dužan da upis u matičnu knjigu izvrši bez odlaganja.

(2) Ako matičar sumnja da su pojedini podaci koji se upisuju u matičnu knjigu netačni, dužan je prije upisa provjeriti tačnost podataka.

Član 41.

(1) Matičar je dužan izvršeni upis u matičnu knjigu pročitati licu koje je prijavilo činjenice, odnosno svjedocima i isto potvrditi u matičnoj knjizi.

(2) Upis u matičnu knjigu potpisuje lice koje je prijavilo upis činjenice, svjedoci i matičar.

(3) Ako lice koje je prijavilo upis činjenice, odnosno svjedok odbije da potpiše upis činjenice koji je izvršen u matičnu knjigu, matičar isto potvrđuje u matičnoj knjizi i sačinjava zabilješku.

Član 42.

Ako su činjenice rođenja ili smrti prijavljene po isteku 30 dana od dana kada su se desile, matičar vrši upis ovih činjenica u matične knjige samo na osnovu rješenja nadležnog organa na čijem području se vodi matična knjiga u kojoj se vrši upis.

Član 43.

Matičar može sam da ispravi greške koje je primijetio prije zaključenja upisa u matičnu knjigu.

Član 44.

(1) Ispravke u matičnim knjigama nakon zaključenja upisa mogu se vršiti samo na osnovu pravosnažnog rješenja nadležnog organa.

(2) Upravni postupak o ispravkama u matičnim knjigama, u prvom stepenu, vodi organ iz člana 5. ovog zakona na čijem području se vodi matična knjiga u kojoj treba izvršiti ispravku.

Član 45.

(1) O svakom naknadnom upisu ili ispravci u izvorniku zaključene matične knjige matičar je dužan da sačini izvod o izvršenom naknadnom upisu odnosno ispravci i sačinjeni izvod odmah, a najkasnije sljedećeg radnog dana, dostavi ovlaštenom licu koje čuva drugi primjerak matične knjige u papirnom obliku.

(2) Nakon uspostavljanja drugog primjerka matične knjige u elektronskom obliku, matičar je dužan svaki naknadni upis ili ispravku istovremeno unijeti u izvornik zaključene matične knjige i u drugi primjerak matične knjige u elektronskom obliku.

Član 46.

(1) Ako usljed više sile ili drugih sličnih razloga pojedine činjenice i podaci nisu mogli biti upisani u matične knjige, naknadni upis tih činjenica i podataka u matične knjige može se izvršiti samo na osnovu rješenja nadležnog organa.

(2) Rešenje iz stava 1. ovog člana donosi nadležni organ na čijem području se vodi matična knjiga u koju se upis vrši.

Član 47.

(1) Ako su matične knjige uništene ili nestale, njihovom obnavljanju pristupa se bez odlaganja.

(2) Obnavljanje uništenih ili nestalih matičnih knjiga vrši nadležni organ.

(3) Radi obnavljanja matičnih knjiga građani su dužni da daju podatke koji su im poznati.

V – UPIS U MATIČNE KNJIGE NA OSNOVU ISPRAVA INOSTRANIH ORGANA

Član 48.

(1) Činjenica rođenja, zaključenja braka ili smrti državljana Republike Srpske u inostranstvu upisuje se u matične knjige u Republici Srpskoj, i to:

a) rođenje – u matičnu knjigu rođenih koja se vodi za naseljeno mjesto u kome je posljednje zajedničko prebivalište roditelja djeteta, a ako nisu imali zajedničko prebivalište u matičnu knjigu rođenih koja se vodi za naseljeno mjesto u kome je posljednje prebivalište jednog od roditelja,

b) zaključenje braka – u matičnu knjigu vjenčanih koja se vodi u opštini u kojoj su supružnici imali posljednje zajedničko prebivalište, a ako nisu imali zajedničko prebivalište – u matičnu knjigu vjenčanih u opštini u kojoj je jedan od supružnika imao prebivalište i

v) smrt – u matičnu knjigu umrlih koja se vodi za naseljeno mjesto u kome je bilo posljednje prebivalište umrlog.

(2) Ako se u slučaju iz stava 1. ovog člana posljednje prebivalište navedenih lica ne može utvrditi ili ako im je posljednje prebivalište bilo u Federaciji BiH, upis se vrši u odgovarajuću matičnu knjigu po mjestu rođenja lica.

(3) Lica koja nisu rođena na teritoriji Republike Srpske upisuju se u odgovarajuću matičnu knjigu koja se vodi u gradu Banjoj Luci.

Član 49.

(1) Upis činjenica iz člana 48. ovog zakona vrši se na osnovu izvoda iz matične knjige inostranog organa. Ovaj izvod dužna je podnijeti stranka, ako međunarodnim ugovorom nije predviđena obaveza inostranog organa da izvode iz matičnih knjiga dostavlja nadležnom organu u Republici Srpskoj.

(2) Izuzetno, činjenica rođenja upisuje se na osnovu rješenja nadležnog organa, ako se izvod iz matične knjige rođenih koju vodi inostrani organ nije mogao pribaviti na način predviđen u stavu 1. ovog člana. Nadležni organ iz člana 5. ovog zakona donosi rešenje po zahtjevu stranke, a na osnovu dokaza koje stranka predoči.

(3) Ako u izvodu iz matične knjige vjenčanih inostranog organa nema zabilješke o prezimenu supružnika, zabilješka o prezimenu upisaće se na osnovu izjave supružnika.

VI – VRŠENJE UVIDA U MATIČNE KNJIGE

Član 50.

(1) Uvid u matične knjige, kao i spise na osnovu kojih je izvršen upis u matične knjige, dozvoljava se licu na koje se podaci odnose, a drugim licima u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“, broj 32/01) i Zakonom o slobodi pristupa informacijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 20/01).

(2) Dijete koje je navršilo 15. godina života i koje je sposobno za rasuđivanje može izvršiti uvid u matičnu knjigu rođenih, kao i spise na osnovu kojih se vrši upis u matičnu knjigu rođenih, a koji se odnose na njegovo porijeklo.

(3) Poslije novog upisa činjenice rođenja usvojenika iz člana 19. stava 2. ovog zakona pravo uvida u matičnu knjigu rođenih za dijete imaju samo dijete i usvojitelji djeteta, na način utvrđen zakonom koji uređuje oblast porodičnopravne zaštite.

Član 51.

O odbijanju zahtjeva za uvid u matične knjige, kao i spise na osnovu kojih je izvršen upis u matične knjige, nadležni organ jedinice lokalne samouprave donosi rješenje, u skladu sa Zakonom o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 13/02).

VII – VRSTE IZVODA, IZDAVANJE IZVODA I UVJERENJA NA OSNOVU MATIČNIH KNJIGA I NADZOR

Član 52.

Na osnovu matičnih knjiga izdaju se izvod iz matične knjige rođenih, izvod iz matične knjige vjenčanih i izvod iz matične knjige umrlih (u daljem tekstu: izvod iz matične knjige) i uvjerenje koje sadrži pojedine podatke upisane u matične knjige ili pojedine činjenice o ličnom stanju građana koje proizlaze iz tih podataka (u daljem tekstu: uvjerenje).

Član 53.

(1) Izvod iz matične knjige sadrži posljednje podatke koji su upisani u matičnu knjigu od vremena izdavanja izvoda.

(2) U izvod iz matične knjige, odnosno u uvjerenje za lice čije se lično ime sastoji iz više riječi, upisuju se kao lično ime ono ime koje je u smislu odredbe člana 17. ovog zakona izabrano kao lično ime kojim se služi u pravnom saobraćaju.

Član 54.

(1) Izvod iz matične knjige ili uvjerenje o pojedinim podacima izdaje se na zahtjev lica na koje se podaci odnose, njegovog punomoćnika, člana njegove uže porodice, usvojitelja ili staratelja i drugih lica iz člana 50. stav 1. ovog zakona.

(2) Izdavanje izvoda i uvjerenja matičar će odbiti samo ako je očigledno da se radi o zloupotrebi.

Član 55.

(1) Izvod iz matične knjige i uvjerenje izdaju se na osnovu podataka sadržanih u izvorniku matične knjige.

(2) Izvod iz matične knjige i uvjerenje mogu se izdati i na osnovu podataka iz drugog primjerka matične knjige koji se vodi u elektronskom obliku, po propisanoj proceduri.

(3) Ako se izvod iz matične knjige izdaje na osnovu podataka iz drugog primjerka matične knjige koji se vodi u elektronskom obliku, matičar jednog matičnog područja određene opštine/ grada može izdavati izvod iz matične knjige koja se vodi za druga matična područja te ili ostalih opština/gradova.

(4) Ako lice iz člana 54. stav 1 podnese zahtjev za izdavanje izvoda iz matične knjige u smislu stava 3. ovog člana, matičar kome je podnesen zahtjev, kao i matičar drugog matičnog područja, iz čije evidencije se traži izdavanje izvoda, dužan je postupiti po istom, a izvod štampa matičar u mjestu podnošenja zahtjeva.

Član 56.

Izvod iz matične knjige nema ograničen rok važenja, a za upotrebu izdatog izvoda iz matične knjige koji ne sadrži posljednje podatke upisane u matičnu knjigu odgovorno je lice koje ga stavi u pravni saobraćaj.

Član 57.

Nadležni matičar izdaje uvjerenje o državljanstvu na osnovu podataka upisanih u knjigu državljana ili matičnu knjigu rođenih, u zavisnosti od toga gdje je činjenica državljanstva upisana prema propisima o državljanstvu koji su bili na snazi u trenutku upisa tih činjenica.

Član 58.

Upravni i inspekcijski nadzor nad provođenjem odredaba ovog zakona vrši Ministarstvo.

VIII – KAZNENE ODREDBE

Član 59.

(1) Novčanom kaznom od 50,00 KM do 150,00 KM kazniće se za prekršaj fizičko ili odgovorno lice u pravnom licu ako:

- a) dâ neistinite podatke u prijavi za upis u matičnu knjigu iz člana 37. st. 2. ovog zakona,
- b) u propisanom roku ne prijavi rođenje deteta iz čl. 14. i 15. ovog zakona,
- v) ne prijavi ili ne odredi lično ime deteta iz člana 16. st. 1, 2. i 4. ovog zakona,
- g) ne obavijesti nadležni organ o nepostojanju sporazuma lica koja su po propisu o ličnom imenu ovlaštena da određuju lično ime djeteta iz člana 16. stav 3. ovog zakona,
- d) ne prijavi smrt u propisanom roku iz člana 27. stav 1. i član 28. ovog zakona i
- đ) izvrši sahranu prije upisa u matičnu knjigu umrlih bez dozvole nadležnog organa iz člana 27. stav 2. ovog zakona.

(2) Za prekršaje iz stava 1. ovog člana kazniće se pravno lice novčanom kaznom od 500,00 KM do 1500,00 KM.

(3) Protiv učinioca prekršaja iz st. 1. i 2. ovog člana neće se voditi prekršajni postupak ako je prijavljivanje blagovremeno izvršilo drugo lice.

Član 60.

Novčanom kaznom od 500,00 KM do 1500,00 KM kazniće se za prekršaj odgovorno lice u državnom organu ili organu jedinice lokalne samouprave ako u propisanom roku:

- a) ne dostavi nadležnom matičaru odluke i druga akta o činjenici rođenja, zaključenja braka i smrti i promjenama u vezi sa tim činjenicama iz čl. 38. i 39. ovog zakona,
- b) ne dostavi ovlaštenom licu izvod o izvršenom naknadnom upisu ili ispravci u matičnoj knjizi iz člana 45. stav 1. ovog zakona i
- v) ako naknadni upis ili ispravku izvršenu u izvorniku matične knjige istovremeno ne unese u drugi primjerak matične knjige u elektronskom obliku iz člana 45. stav 2. ovog zakona.

IX – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 61.

Matične knjige koje su vođene do 9. maja 1946. godine imaju dokaznu snagu javnih isprava.

Član 62.

(1) Ovlašćuje se ministar da u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donese bliže propise o:

a) vođenju i čuvanju matičnih knjiga i spisa, izboru sistemskog i aplikativnog softvera, hardvera, mrežne i komunikacione opreme, obnavljanju uništenih ili nestalih matičnih knjiga, načinu upisa u matične knjige na osnovu isprava inostranih organa, načinu vršenja uvida u matične knjige i spise, načinu vođenja postupka i sačinjavanju zapisnika o nađenom djetetu,

b) obrascima matičnih knjiga i vrstama izvoda iz matičnih knjiga i uverenja koja se izdaju na osnovu matičnih knjiga, registrima matičnih knjiga i sadržaju i načinu vođenja evidencije o izdatim izvodima iz matičnih knjiga i uvjerenjima o činjenicama i podacima upisanim u matične knjige, sadržaju i načinu vođenja evidencije o dozvolama da se umrli sahrani prije nego što je činjenica smrti prijavljena matičaru i

v) programu i obliku stručnog usavršavanja matičara, programu i načinu polaganja posebnog stručnog ispita, kao i sastavu i radu komisije za polaganje posebnog stručnog ispita za matičara.

(2) Ministar u saradnji sa ministrom nadležnim za poslove zdravlja, propisaće postupak izdavanja prijave i obrazac prijave rođenja djeteta u zdravstvenoj ustanovi i postupak izdavanja potvrde i obrazac potvrde o smrti.

(3) Ministar u saradnji sa direktorom Republičkog zavoda za statistiku propisaće obrasce za dostavljanje statističkih podataka.

Član 63.

Matičari koji su zasnovali radni odnos prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona nastavljaju da rade u skladu sa ovim zakonom i dužna su položiti poseban stručni ispit za matičara, u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 64.

(1) Nadležni organ iz člana 5. ovog zakona obezbijediće vođenje drugog primjerka matičnih knjiga u elektronskom obliku, najkasnije u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Nadležni organ iz člana 5. ovog zakona do obezbjeđivanja uslova vođenja drugog primjerka matičnih knjiga u elektronskom obliku, a najkasnije do isteka roka iz stava 1. ovog člana, drugi primjerak matičnih knjiga vodiće kao prepis izvornika matične knjige.

Član 65.

Ministarstvo će obezbijediti uslove za uspostavljanje centralnog sistema za elektronsku obradu podataka i čuvanje drugog primjerka matičnih knjiga u elektronskom obliku koje vode organi iz člana 5. stav 1. ovog zakona, najkasnije u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 66.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o matičnim knjigama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 18/99).

Član 67.

Postupak upisa činjenice rođenja, zaključenja braka i smrti, kao i postupak za naknadni upis činjenice rođenja, odnosno smrti; naknadni upis pojedinih podataka koji nisu mogli biti upisani u matičnu knjigu; ispravku greške u matičnim knjigama; uvid u matične knjige i spise na osnovu kojih se vrši upis u

matične knjige i obnovu upisa činjenice rođenja; zaključenja braka i smrti u matične knjige, započet do dana stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se po odredbama ovog zakona.

Član 68.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj: 01-1715/09

Datum: 23. septembar 2009. godine